

„A” év

Köszöntelek benneteket a jézusi békeköszöntéssel: *Békesség nektek!*

A mai evangélium története a *talentumokról* szól. Nem kis pénzről, mert egy római talentum 32,7 kg ezüstöt ért. Ilyen hatalmas pénzösszegekkel kellett üzletelni a meghatalmazottaknak. Az allegorikus történet még ennél is nagyobb értékekről szól.

Gondolkodjunk el, hogy mik a mi értékeink, és hogyan bántunk velük? *Bánjuk meg bűneinket...*

Ének: Kyrie... Gloria...

Imádkozzunk! Istenünk, Te adtad ingyen nekünk az életünket, és a Te Jézusod által Országod legfőbb kincsét, add, hogy tetszésedre tudjunk gazdálkodni vele, aki él és szeretsz örökkön örökké.

Evangélium Máté könyvéből (25,14-30)

Úgy lesz akkor, mint amikor egy ember arra készült, hogy külföldre menjen. Hívta a szolgáit és átadta nekik vagyonát. Az egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak pedig egyet, mindegyiknek a képessége szerint; és elment külföldre. Ekkor rögtön elindult az, aki öt talentumot kapott, dolgozott velük, és szerzett másik ötöt. Éppígy az is, aki kettőt kapott, szerzett másik kettőt. Az viszont, aki egyet kapott, elment, a földbe ásva elrejtette ura pénzét. Sok idő múltán megjött ezeknek a szolgálóknak az ura és számadást tartott velük. Előállt ekkor az, aki öt talentumot kapott, hozott másik öt talentumot, és így szólt: „Uram, öt talentumot adtál nekem, nézd, másik öt talentumot nyertem rajta.” Az ura azt mondta neki: „Jól van, derék és hű szolga! A kicsiben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe.” Ezután jött az is, aki a két talentumot kapta és így szólt: „Uram, két talentumot adtál nekem, nézd, másik két talentumot nyertem rajta.” Az ura azt mondta neki: „Jól van, derék és hű szolga, a kicsiben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe.” Végül odajött az is, aki egy talentumot kapott, és azt mondta: „Uram, tudom rólad, hogy kemény ember vagy, aratsz, ahol nem vetettél, és begyűjtesz onnan is, ahová nem ültettél. Mivel félttem tőled, elmentem és elrejtettem a talentumodat a földbe. Íme, itt van, ami a tied!” Az ura azt válaszolta neki: „Te gonosz és lusta szolga! Tudtad, hogy aratok, ahol nem vetettem és gyűjtök onnan, ahová nem ültettem. Éppen ezért el kellett volna helyezned a pénzemet a pénzváltóknál, hogy amikor megjövök, kamatostul kapjam vissza a magamét. Vegyétek hát el tőle a talentumot és adjátok annak, akinek tíz talentuma van! Mert mindannak, akinek van, még adnak és bővelkedni fog. Attól pedig, akinek nincs, még azt is elveszik, amije van. A haszontalan szolgát pedig dobjátok ki a külső sötétségre! Lesz majd ott sírás és fogcsikorgatás!”

Sokféle értelmezése lehet ennek a példabeszédnek. Természetesen a legfontosabb képességünket szeretném most kiemelni: az ingyen kapott *életünk* mellett, a *szeretetképességünket*.

1) A korabeli példa

Máté ebben a történetben is Mózes Istenében gondolkodik. Jézus példabeszédét úgy írja le, mintha Jézus lenne az az Úr, aki szétszítja vagyonát a tanítványai közt mielőtt elmegy, de újra eljön a világ végén ítélni eleveneket és holtakat. Akkor elszámoltat mindenkit kegyetlenül,

mert ő „szigorú ember, aki arat ott is, ahol nem vetett, és azt is begyűjti, amit nem ő hintett el”. És a történet végén jön Máté a tőle megszokott befejezéssel: „a külső sötétséggel, a sírással és fogcsikorgatással”, a pokolbeli büntetéssel.

2) A mai példa

A példabeszéd szó szerinti értelme arra indíthatná a mai embert, hogy aranyat, ezüstöt, vagyont gyűjtsön, karriert csináljon, mindenki fölé emelkedjen. Amint minden kor, de különösen a mi korunk embere megszállott versenyző. Folyik az érvényesülési, teljesítményi és karrierhajszja. Aki kimarad, az lemarad. A pénzügyletekben is folyik a verseny, kamatoztatni kell, mert aki nem ügyeskedik, nem viszi semmire. És ott van a kétes értékű tapasztalati igazságtalanság, hogy „annak, akinek van, még adnak, hogy bővelkedjék, akinek pedig nincsen, attól még azt is elveszik, amije van.”

3) Jézus példája

Jézus története az Atyáról szól, aki az embernek akarja adni egész vagyonát, a Szeretet birodalmát. Jézus mielőtt elmegy, tanítványaira bízta az örömhírt, rájuk hagyja az életpéldáját. Minden ember megkapta az Atyától az életet és a szeretetképességet, amit a világban életté kell váltania. Ki-ki a maga legjobb tudása és erőfeszítése szerint kell, hogy hirdesse és építse földi életében az Isten Országát.

Egy különös pápát idéznék a korai középkorból: I. Gergely pápát (540-604). Így írnak róla: a nép pápája, Ágoston és Aquinói nagyságú tudós, akit kortárs írói így jellemeztek: „Egy olyan nemes ember, aki elnyerte Róma minden kegyét, aki selyemmel és ékszerekkel volt körülvéve, mégis hitvány csuhában szolgálta az Úr oltárát”.

Az idézet így szól: *„Legjobban arra figyeljete, hogy mindenben benne legyen a szeretet, amit tesztek. Az igazi szeretet az, ha ellenségeinket is úgy szeretjük, mint felebarátainkat. Ha valakiben hiányzik ez a szeretet, minden mást elveszít, amije van. Csak ezzel a szeretettel részesülhetünk Jézus örömében”*.

4) Az utolsó talentum

Az első talentum az élet ajándékozása volt a mi Atyánktól, az utolsó is az élet odaadása lesz a mi részünkről. Ez az utolsó adásunk itt a Földön! Csendes halálunk is lehet: az „ágyban párnák közt” meghalni. De lehet, hogy az emberek teremtette életveszély esetén kerül sor az élet odaadására. Mit teszünk ekkor az életünkkel?

Mire vagyok, mire leszek képes, ha a hatalom gyilkolni küld? Mert ha megtagadom, háború esetén főbe lőnek. Ha kimegyek a frontra, valószínű, hogy megölnék. Vagy, hogy ne én haljak meg, nekem kell megölni az ellenséget.

Ha az ember belegondol, beleremeg. A félelem gúzsba köt, megrémít és menekül még a gondolattól is: Ne is beszéljünk erről! Mi öregek régebben dicsekedtünk a diktatúra idején a katonaságot megtagadó fiataljainkkal. Gyerekeink és unokáink ma mit szólnak ehhez?

Krízishelyzetben önismeret és döntésképeség kell. Az ájtatosság nem segít. Az imádság, az Istennel való beszélgetés segíthet az egyéni döntésben, de Isten leginkább a hiteles emberek tettein keresztül (pl. katonaságmegtagadók) szólhat hozzánk.

És mi, öregek mit tegyünk? Sápítozzunk és nézzük tétlenül a készülő rémséget?! Nézzük fiataljaink falhoz állítását? Kiálthatunk, üvölthetünk, hogy a gyilkos hatalmaknak hagyják abba a gyilkolást! Vegyék tudomásul, hogy gyilkosok! És a gyilkosok gyilkosai is gyilkosok!

A múltban megtettük ezt. Ma is megtehetjük. Tiltakoztunk az erőszak ellen a távoli háborúk elindítói és folytatói ellen. Miközben tisztában voltunk vele, hogy reménytelen a hatalmasok lelkiismeretét felrázni.

Jézust politikai Messiásként várták, de Jézus nem indított háborút Izraelben a rómaiak ellen. Szellemi harcot vívott a hatalom embereivel. A farizeusokra nyolcszoros jajt kiáltott, rókának nevezte Heródes királyt, elítélően beszélt a világ urairól. Ám az őt letartóztatni érkező katonákkal nem vette fel a harcot. Tanítványának, Péternek kezéből kivette a kardot, és nem engedte, hogy öljön. Mi több, Malkus fülét kezdte gyógyítani, azt a sebet, amit a tanítványa ejtett az ellenségen. Tudta, hogy az erőszakkal szemben az erőszak nem megoldás. Ő maga inkább kezét nyújtotta a katonáknak, ment Kaifás és Pilátus ítélőszéke elé, és a halálba. Azt is tudta, hogy csak akkor nem lesz háború, ha nem lesz, aki fegyvert fog!

--- Testvéreim! Befejezésül csak annyit, hogy egyéni képességünknek és teljesítésünknek van felső határa. Mindenki csak annyit tehet, amire képes. És ha gyengék lennénk, a mi Atyánk nem taszít pokolba. De a képességeink felső határáig kötelességünk teljesíteni az Isten- és emberszeretet parancsát!

[Kovács László elmélkedése elhangzott 2023. november 19-én a Bokorportán, online csatlakozási lehetőséggel]

